

Spis treści	5
Wykaz skrótów	13
Bibliografia generalna	23
Wstęp	27
1. WPROWADZENIE	29
1.1. Epistolografia starożytna	29
Bibliografia	29
1.1.1. List starożytny jako gatunek literacki	31
1.1.1.1. Listy grecko-rzymskie	31
1.1.1.2. Listy orientalne	34
1.1.1.3. Listy Nowego Testamentu	35
1.1.2. Technika pisarska i starożytny system pocztowy	37
1.1.2.1. Technika pisarska	37
1.1.2.2. Przesyłanie listów w starożytności	38
1.1.3. Retoryka listów	39
1.1.3.1. Retoryka klasyczna	39
1.1.3.2. Retoryka hebrajska	45
1.2. Środowisko św. Pawła	48
Bibliografia	48
1.2.1. Tło historyczne, polityczne i społeczne	49
1.2.1.1. Kontekst historyczny	49
1.2.1.2. Sytuacja polityczna	51
1.2.1.3. Struktury społeczne	53
1.2.2. Środowisko kulturowe i religijne	54
1.2.2.1. Środowisko judaistyczne	54
1.2.2.2. Środowisko hellenistyczne	57
1.3. Życie, działalność i osobowość św. Pawła	63
Bibliografia	63
1.3.1. Biografia św. Pawła	64
1.3.1.1. Źródła i chronologia	64
1.3.1.2. Pochodzenie, status prawny i wykształcenie	69
1.3.1.3. Nawrócenie	72

1.3.1.4. Końcowy etap życia	74
1.3.2. Podróże misyjne	74
1.3.2.1. Pierwsza podróż misyjna (Dz 13–14)	75
1.3.2.2. Druga podróż misyjna (Dz 15, 36–18, 22)	77
1.3.2.3. Trzecia podróż misyjna (Dz 18, 23–19, 40)	80
1.3.3. Osobowość św. Pawła	81
1.4. Charakterystyka literacka listów św. Pawła	85
Bibliografia	85
1.4.1. Oryginalny charakter listów Pawła	86
1.4.2. Struktura	87
1.4.2.1. Wstępy	87
1.4.2.2. Zakończenia	89
1.4.3. Język, słownictwo	90
1.4.4. Styl	91
1.4.5. Podgatunki literackie	95
1.4.5.1. Wyznania wiary	95
1.4.5.2. Formuły liturgiczne	96
1.4.5.3. Hymny	97
1.4.5.4. Teksty parenetyczne	97
1.4.6. Zbiór listów św. Pawła	99
2. PIERWSZY LIST DO TESALONICZAN	103
Bibliografia	103
2.1. Miasto i Kościół w Tesalonikach	108
2.1.1. Miasto Tesaloniki	108
2.1.2. Początki Kościoła w Tesalonikach	110
2.2. Zagadnienia literackie	111
2.2.1. Analiza treści	111
2.2.2. Makrostruktura i forma	115
2.2.3. Problem integralności	116
2.2.4. Źródła	117
2.3. Powody i czas napisania	118
2.4. Główne tematy teologiczne	119
2.4.1. Zasadnicza postawa chrześcijańskiej egzystencji	119
2.4.2. Świętość	122
2.4.3. Cierpienie	124
2.4.4. Pełnienie woli Boga	125
2.4.5. Eschatologia	125

3. DRUGI LIST DO TESALONICZAN	129
Bibliografia	129
3.1. Zagadnienia literackie	133
3.1.1. Analiza treści	133
3.1.2. Makrostruktura	134
3.2. Problem autorstwa	135
3.2.1. Argumentacja przeciw autorstwu Pawła	135
3.2.2. Argumentacja za autorstwem Pawła	137
3.2.3. Próba oceny autorstwa	138
3.3. Okoliczności napisania	139
3.3.1. Powód napisania listu	139
3.3.2. Czas i miejsce napisania	140
3.4. Główne tematy teologiczne	141
3.4.1. Znaki poprzedzające paruzję	141
3.4.1.1. Apostazja	141
3.4.1.2. Przeciwnik Chrystusa	143
3.4.2. Problem opóźniania się paruzji	144
4. PIERWSZY LIST DO KORYNTIAN	147
Bibliografia	147
4.1. Miasto Korynt	156
4.1.1. Położenie i plan miasta	156
4.1.2. Historia miasta	158
4.1.3. Sytuacja społeczna, gospodarcza i religijna	159
4.2. Kościół w Koryncie	160
4.2.1. Przybycie Pawła do Koryntu	160
4.2.2. Misja Pawła i początki Kościoła	162
4.2.3. Sytuacja Kościoła w Koryncie	163
4.2.3.1. Stan liczbowy	163
4.2.3.2. Skład socjalny	163
4.2.3.3. Struktura etniczna	164
4.3. Zagadnienia literackie	165
4.3.1. Analiza treści	165
4.3.2. Makrostruktura	174
4.3.3. Retoryka w 1 Kor	175
4.3.3.1. Problem retoryki w 1 Kor	175
4.3.3.2. Retoryka w 1 Kor 1–4	176
4.3.3.3. Retoryka w 1 Kor 8, 1–11, 1	178

4.3.3.4. Retoryka w 1 Kor 12–14	180
4.3.3.5. Retoryka w 1 Kor 15	180
4.3.4. Integralność literacka	182
4.3.4.1. Propozycje podziału 1 Kor na wiele listów	183
4.3.4.2. Argumenty za podziałem listu	184
4.3.4.3. Argumenty za integralnością listu	184
4.3.5. Źródła	185
4.3.5.1. Stary Testament i judaizm	185
4.3.5.2. Tradycja Ewangelii	187
4.3.5.3. Tradycja apostołska	187
4.4. Okoliczności napisania	189
4.4.1. Powody napisania	189
4.4.2. Miejsce i czas napisania	191
4.5. Główne tematy teologiczne	192
4.5.1. Obraz Jezusa Chrystusa	192
4.5.1.1. Pan	192
4.5.1.2. Chrystus – Mesjasz	195
4.5.2. Obraz Kościoła	197
4.5.2.1. Terminologia Kościoła	197
4.5.2.2. Metafory Kościoła	198
4.5.2.3. Kościół wspólnotą świętych	202
4.5.2.4. Jedność Kościoła	203
4.5.3. Eschatologia	204
4.5.3.1. Powtórne przyjście Chrystusa	204
4.5.3.2. Sąd eschatologiczny	204
4.5.3.3. Zmartwychwstanie umarłych	206
4.5.4. Problemy moralne	208
4.5.4.1. Katalogi wad i grzechów	208
4.5.4.2. Etyka seksualna	209
4.5.4.3. Małżeństwo, dziewictwo i celibat	210
4.5.4.4. Wolność chrześcijańska	211
5. DRUGI LIST DO KORYNTIAN	213
Bibliografia	213
5.1. Zagadnienia literackie	218
5.1.1. Analiza treści	218
5.1.2. Makrostruktura	223
5.1.3. Integralność literacka	224

5.1.3.1. Problem integralności	224
5.1.3.2. Próby rozwiązania problemu integralności	226
5.1.4. Retoryka w 2 Kor	227
5.2. Okoliczności napisania	228
5.3. Przeciwnicy Pawła w Koryncie	229
5.4. Główne tematy teologiczne	229
5.4.1. Urząd apostoła	230
5.4.2. Stare i Nowe Przymierze	231
5.4.3. Egzystencja chrześcijańska	233
6. LIST DO GALATÓW	235
Bibliografia	235
6.1. Terytorium Galacji i problem adresatów	243
6.1.1. Terytorium Galacji	243
6.1.2. Problem adresatów	244
6.2. Początki Kościoła w Galacji	245
6.3. Zagadnienia literackie	246
6.3.1. Analiza treści	246
6.3.2. Makrostruktura	249
6.3.3. Retoryka	250
6.4. Czas i miejsce napisania	251
6.5. Sytuacja w Kościołach Galacji	252
6.6. Główne tematy teologiczne	253
6.6.1. Usprawiedliwienie przez wiarę	253
6.6.2. Wolność chrześcijańska	255
6.6.3. Miłość społeczna	256
6.6.4. Styl życia w Duchu Świętym	257
7. LIST DO RZYMIAN	261
Bibliografia	261
7.1. Miasto i Kościół w Rzymie	275
7.1.1. Miasto Rzym	275
7.1.2. Kościół w Rzymie	277
7.2. Zagadnienia literackie	278
7.2.1. Analiza treści	278
7.2.2. Makrostruktura	285
7.2.3. Jedność literacka	287
7.2.4. Retoryka listu	288

7.2.5. Styl	289
7.2.5.1. Diatryba	289
7.2.5.2. Mowa obrazowa	290
7.2.6. Źródła i tradycje	291
7.2.6.1. Cytaty ze Starego Testamentu	291
7.2.6.2. Formuły tradycji wczesnochrześcijańskiej	292
7.3. Okoliczności napisania listu	293
7.3.1. Powody napisania	293
7.3.2. Czas i miejsce napisania	295
7.4. Główne tematy teologiczne	296
7.4.1. Teologia zbawienia przez wiarę	296
7.4.2. Antropologia teologiczna	297
7.4.2.1. Człowiek poza Chrystusem	298
7.4.2.2. Człowiek w Chrystusie	300
7.4.3. Moralność chrześcijańska	303
7.4.3.1. Zasada podstawowa (Rz 12, 1-2)	303
7.4.3.2. Posługiwanie się darami Ducha Świętego	305
7.4.3.3. Miłość chrześcijańska	306
7.4.3.4. Relacje mocnych do słabych	307
7.4.3.5. Relacje do władzy państwowej	308
8. LIST DO FILIPIAN	311
Bibliografia	311
8.1. Miasto i Kościół w Filippach	321
8.1.1. Miasto Filippi	321
8.1.2. Kościół w Filippach	322
8.2. Zagadnienia literackie	323
8.2.1. Analiza treści	323
8.2.2. Makrostruktura	326
8.2.3. Retoryka listu	326
8.2.4. Problem jedności literackiej	327
8.3. Okoliczności napisania	329
8.3.1. Powody napisania listu	329
8.3.2. Miejsce i czas napisania	329
8.3.2.1. Hipoteza Cezarei Nadmorskiej	329
8.3.2.2. Hipoteza Efezu	330
8.3.2.3. Hipoteza Rzymu	331

8.4. Główne tematy teologiczne	332
8.4.1. Obraz Chrystusa	332
8.4.2. Obraz Kościoła	334
9. LIST DO FILEMONA	337
Bibliografia	337
9.1. Adresat i okoliczności napisania	340
9.1.1. Adresat	340
9.1.2. Powody napisania	341
9.1.3. Czas i miejsce napisania	342
9.2. Analiza treści	343
9.3. Znaczenie teologiczno-kerygmacyjne	344
9.3.1. Chrześcijaństwo wobec niewolnictwa	344
9.3.2. Kościół domowy	345
 Zusammenfassung Briefliteratur des Neuen Testaments. Eine historisch-literarische und theologische Einführung	 347